Nr. 286 SOSNOWIEC, wtorek dnia 19 grudnia 1916 roku. Rok XI

KURJER ZAGŁĘBIA

Redakcja i Administracja otwarte od 8-ej rano bez przerwy do 7-ej godz. wieczorem. W niedziele i święta od 9-ej do 11-ej godz. rano.
Adres Redakcji i Administracji: Sosnowiec, ul. Dęblińska Nr. 7.

Zebranie „Domu Ludowego“.

Wczoraj o godz. 2 po południu w lokalu własnym przy ul. Jasnej Nr. 23 odbyło się ogólne zebranie członków, istniejącego od lat ośmiu stowarzyszenia p. n, „Dom Ludowy“. W zebraniu wzięło udział około 70 osób.

Obrady zagaił prezes p. Lucjan Kreczmar, na wniosek którego uczczono przez powstanie pamięć 12 zmarłych członków „Domu Ludowego“, poczem do prezydjum zaproszono: na przewodniczącego p. Andrzeja Kulińskiego, na asesorów pp. Stanisława Płodowskiego i Józefa Pogodę oraz na sekretarza p. Józefa Pietraszewskiego. Po odczytaniu protokułu ostatniego ogólnego zebrania, odbytego w dniu 1 lutego 1914 roku, zabrał głos dr. Karol Zahorski i w dłuższem przemówieniu przedstawił działalność „Domu Ludowego“ w ciągu trzech ubiegłych lat.

W czasie powyższym zarysowują się wymownie trzy okresy: od 1 lutego do 1 sierpnia 1914 r. t. j. do wybuchu wojny — instytucja w dalszym ciągu doskonale się rozwija, od wybuchu wojny do nabycia własnej posesji w dniu 1 grudnia 1915 roku — działalność stowarzyszenie zupełnie prawie zawiesza, wreszcie w trzecim okresie (rok bieżący) „Dom Ludowy“ budzi się do nowego życia. Nabywszy od p. Kozarskiego posesję przy ul. Jasnej Nr. 23 na bardzo dogodnych warunkach, „Dom Ludowy“ ma obecnie grunt pod nogami i udziela nawet lokum innym istytucjom: „Towarzystwu Krajoznawczemu“, „Stowarzyszeniu Lekarskiemu“ i „Komisji żywnościowej“. „Dom Ludowy“ liczy obecnie 600 członków (przed wojną miał z górą 900).

Sprawozdanie z działalności sekcji rozrywkowej (orkiestra, chór, kółko mandolinistów, podsekcja dramatyczna komisja wieczorów familijnych) w zastępstwie p. Michla przedstawił p. F. Koźmiński, sekcji wieczorów literackich — p. Stefan Schmidt, bibliotecznej — p. Antoni Gębicki, czytelnianej — p. Jadwiga Łyjkówna, wycieczkowej — p. Karol Römer, wreszcie z działalności sekcji dochodów niestałych p. Stanisław Banasik.

Po odczytaniu przez p. Koźmińskiego obszernego sprawozdania kasowego za rok 1914, 1915 i 1916, p. K. Strzelecki przedstawił protokół komisji rewizyjnej, stwierdzający że przy prowadzeniu rachunkowości instytucji wydarzyły się pewne niedokładności i nieporządki. Sprawę tę, jak sądzi komisja, winien ostatecznie załatwić nowo wybrany zarząd w porozumieniu z ustępującym. Pozatem komisja uznaje za rzecz niezbędną przyjęcie płatnego urzędnika fachowca do prowadzenia ksiąg buchalteryjnych.

Na tle odczytanych sprawozdań wywiązała się bardzo długa i ożywiona dyskusja, w której zabierali głos pp.: Siłuszek, Pietrzyk, Płodowski, Rychter, Pietraszewski, Stacherski, Kreczmar i wielu innych. W końcu jednomyślnie wyrażono uznanie za usilną pracę, w tak ciężkiem dla instytucji okresie: gorliwym członkom zarządu z dr. Zahorskim na czele, oraz sekcji bibliotecznej, która w czasie wojny ani na chwilę nie przerwała swej działalności. Nadto uchwalono serdecznie podziękować p. Kozarskiemu za jego prowadzenie obywatelskie postępowania względem Stowarzyszenia.

Odbyły się następnie wybory 12 członków zarządu i 3 członków komisji rewizyjnej. Do zarządu weszli pp.: dr. Bolesław Łaszczyński (60 głosów), Antoni Gębicki (59 gł.), Józef Pietraszewski (58), Eustachy Matyszkiewicz (57), inż. Władysław Kamieński (56), Marja Kondracka (53), Kazimiera Rychterowa (47), Karol Römer (46), Bolesław Pachelski (43), Antoni Makowski (41), Jadwiga Łyjkówna (40), Janina Juraszkówna (29). Na zastępców wybrano pp.: Stefana Grabowskiego, Ignacego Przemyskiego, Tytusa, Olszewskiego i Feliksa Zygmańskiego.

Do Komisji rewizyjnej powołani zostali pp.: Zygmunt Rychter (64 gł.), Konstanty Strzelecki (63) i Stanisław Stacherski (45); jako zastępca wszedł p. Jerzy Bertholdi.

Przy zatwierdzaniu budżetu na rok 1917 w sumie 2,960 rubli, powzięto uchwałę, że 30-kopiejkowe składki miesięczne należy płacić od dnia 1 stycznia 1917 r., w sprawie zaległości, które w miarę możności należy teraz uregulować, przeważnie decyzję pierwsze ogólne zebranie w czasie pokoju.

Przewodniczący p. Kuliński, zamknął obrady o godz. 8-ej wieczorem.

Pol.

Z widowni wydarzeń.

Komunikat niemiecki.

BERLIN. (BTW). Urzędowo donoszą dnia 16 grudnia.

Wschodni teren walk:

Front wojsk generała-feldmarszałka księcia Leopolda Bawarskiego.

Po udatnych wysadzeniach min na zachodzie od Łucka, wojska austrjacko-węgierskie wtargnęły do uszkodzonych rowów nieprzyjacielskich i po dalszej pracy niszczycielskiej powróciły z jeńcami i zdobyczą.

Front wojsk generała - pułkownika arcyksięcia Józefa.

Na południe od doliny Uz powstrzymane zostały w ogniu artylerji dwa ataki Rosjan.

Zachodni teren walk:

Front wojsk gener. feldmarszałka Albrechta Würtemberskiego

W łuku Ypres i Wytschaets chwilami walka armatnia potęgowała się do znacznej siły.

Nasze oddziały atakujące przedarły się na południowym wschodzie od Zillebecke aż do drugiej linii angielskiej, załoga której zbiegła.

Front Niemieckiego Następcy Tronu.

Dnia 15 grudnia Francuzom powiodło się wyprzeć nas na froncie północno-wschodnim od Verdun ze stanowiska przedniego do drugiej przygotowanej linii Talau, na tyłach wzgórz od północy od Louvemont—Chambreites Fe, na południe od Bezouvaux.

Bałkański teren walk.

Grupa wojsk jenerała marszałka polnego v. Mackensena:

W walkach bez odpoczynku lewe skrzydło IX ej armii doszło do drogi Buzau — Zimnica — Sarat.

Na wschodzie od Buzau prawe skrzydło wywalczyło odcinek rzeki tej samej nazwy w nizinie Calmotaiul. Ponownie wzięto 2000 jeńców.

Armia dunajska prze niepowstrzymanie naprzód ku północnemu wschodowi.

W Dobrudży Rosjanie opuścili swe najbardziej na południe wysunięte stanowiska.

Wojska bułgarskie, tureckie i niemieckie przekroczyły w szybkim pościgu linię Cogăa las — Cartal — Harsova.

Front macedoński.

Nie zaszło nic szczególnego.

(wieczorny).

BERLIN. (Urzędowo). Wielk Kwatera Główna donosi 16 grudnia wieczorem:

W okolicy Somme chwilami silna walka artylerji.

Na wschodnim brzegu Mozy, po spokojnej nocy, walki odżyły ponownie.

Na wielkiej Wołoszczyźnie i w Dobrudży armie nasze, częściowo w walce, zyskały teren.

W Macedonii spokój.

Pierwszy generał kwatermistrz v. LUDENDORFF.

Warunki koalicji.

LUGANO, 17 grudnia. (WAT.). Dziennik Bissolatiego „Secolo“ ogłasza listę warunków, których przyjęcie mogłoby do pewnego stopnia zadowolić koalicję. A więc, oprócz przywrócenia niezależności Belgji i odpowiedniego jej odszkodowania koalicja domaga się: uwolnienia i odszkodowania Alzacji i Lotaryngji, zapewnienia Włochom ich granic naturalnych, gwarancji strategicznej na morzu Adrjatyckiem, wskrzeszenia Serbji, usunięcia się z Albani, Czarnogórza i Rumunii, zwrotu wszystkich terytorjów rosyjskich, odszkodowania za zniszczenie Polski, utworzenia Armenii niepodległej, wreszcie odszkodowania za wszystkie zatopione okręty. Co do Anglji to ta wraz z Portugalją zażąda oddania im wszystkich kolonii niemieckich. Zdaniem „Secolo“ jest to najskromniejsze minimum żądań koalicji.

Duma przeciw pokojowi.

PETERSBURG. 17 grudnia—Petersburska Agencja Telegraficzna donosi: Duma Państwowa wznowiła dziś swe posiedzenia. W sprawie propozycji pokojowej państw centralnych minister spraw zagranicznych oświadczył:

„Po tem, gdy Niemcy otrzymały nauczkę lepszą, aniżeli było to możliwem, żeby uczynić wyłom w naszem przymierzu, uczyniły oficjalną propozycję, rozpoczęcia rokowań pokojowych. Wśród jakich warunków uczyniono propozycję? Wojska nieprzyjacielskie spustoszyły i obsadziły Belgię, Serbię, Czarnogórze, część Francji, Rosji i Rumunii. Niemcy i Austrjacy ogłosili pozorną niepodległość części Polski. Pomijając bezprawne usiłowania Niemców zmuszania ludności Polski do chwycenia za broń przeciwko jej własnej ojczyźnie (!), wystarczy wspomnieć o ogólnym przymusie pracy, który zaprowadzono w Niemczech, aby zrozumieć, jak mocne jest położenie nieprzyjaciół. W ostatniej chwili usiłują oni wyciągnąć korzyści z ich zdobyczy terytorjalnych, zanim wykaże się ich własne osłabienie. To jest prawdziwy cel kroku niemieckiego. Rząd rosyjski zna zamiary Niemiec przerwania walki, a przez to pozwolenia Niemcom na ich dawne panowanie nad Europą. Wszyscy jednakowo jesteśmy zdecydowani z koniecznością prowadzić wojnę, aż do zwycięskiego końca“.

Po przemówieniu ministra, ważniejsze ustępy którego witano długotrwałymi oklaskami, dep. Szidłowski w imieniu bloku Dumy przedstawił wniosek przejścia do porządku dziennego. Wniosek ten przyjęto jednogłośnie.

Warunki pokojowe mocarstw centralnych.

ROTTERDAM, 17 grudnia. Agencja Wolffa donosi: Znakomicie zazwyczaj poinformowany korespondent haski amsterdamskiego „Handelsbladt“ donosi o propozycjach pokojowych mocarstw centralnych. Są pewne dane, że mocarstwa centralne chcą oddać wszystkie ziemie zabrane z wyjątkiem Polski. Polska ma być samodzielnem Królestwem, natomiast Niemcy mają odzyskać wszystkie kolonie oraz uzyskać pewność, przeciwko centralnej napaści ze strony armii nieprzyjacielskiej przez Belgję.

Anglia rozważy propozycje Niemiec.

AMSTERDAM, 17 grudnia (BTW). Minister Henderson powiedział wczoraj wieczorem w Londynie, iż wszystkie propozycje, czynione przez Niemcy, będą starannie rozważone, jednakże Anglia do samego końca musi czuć się zobowiązaną względem swych dzielnych i lojalnych sprzymierzeńców za ich wierność.

Narada ministrów w Waszyngtonie.

AMSTERDAM, 17 go grudnia. (WAT). Biuro Reutera dowiaduje się z Waszyngtonu: „Wilson zwołał radę gabinetową. Narada trwała 3 godzniy. Omawiano propozycje pokojowe niemieckie, oraz stanowisko, jakie mają zająć Stany Zjednoczone przy doręczeniu tej noty państwom koalicji“.

Opinia ministra Hendersona.

ROTTERDAM, 17 grudnia. (WAT.). Donoszą z Londynu, że minister Handerson oświadczył w piątek na zebraniu publicznem, że wszelkie wnioski, z jakimi Niemcy wystąpią, będą szczegółowo zbadane. Anglja jednak musi się uważać aż do końca zobowiązaną do wierności względem swych dzielnych i lojalnych sprzymierzeńców.

Wrażenie we francuskich sferach robotniczych.

BERLIN, 17 grudnia (B. T. W.). „Sossische Ztg.“ donosi, iż z obu organów skrajnej lewicy francuskiej „Bataille“ i „Humanite“ widać, jak wielkie wrażenie nota mocarstw centralnych uczyniła na francuskich sferach robotniczych. W artykule „Bataile“, zatytułowanym „La paix“, znajduje się następujące zdanie: Jeżeli rząd berliński wytrwale pragnie pokoju opartego na wolności i samodzielności narodów, to z pewnością znajdzie ogólne i silne poparcie w międzynarodowym ruchu robotniczym, ponieważ my wszyscy jesteśmy znużeni wojną. W „Humanite“ przywódca socjalistyczny Ron-

del przyznaje. że niemiecka nota pokojowa jest dyplomatycznem zwycięstwem. Pisze on: Znowu żałować możemy, że rządy koalicyjne dotąd jeszcze nie ogłosiły swych warunków pokojowych; to wielka słabość z naszej strony, że zaniedbaliśmy okazji, by zjawić się jako, przyszłe rządy pokojowe.

Ultimatum Koalicji do Grecji.

ATENY, 16-go grudnia (WAT). Depesza ajencji Reutera: „Onegdaj wieczorem poseł angielski Elliot doręczył greckiemu ministrowi spraw zagranicznych notę państw koalicji. Z polecenia rządów, posłowie: Francji, Włoch, Anglii i Rosji podają do wiadomości rządu greckiego, co następuje: „Ostatnie wypadki w Atenach wykazały, iż rząd grecki nie ma dość powagi wobec armii greckiej, dla niedopuszczenia, aby armia ta zagrażała bezpieczeństwu armii koalicji w Macedonii. W tych warunkach rządy sprzymierzone zmuszone są zażądać natychmiastowego usunięcia wojska i materjału wojennego, według wykazu dołączonego do noty niniejszej. Usunięcie to ma być dokonane możliwie jak najprędzej i zacząć się nie później, jak po upływie 24 godzin. Wszelki ruch wojska i materjału wojennego ku północy ma być natychmiast wstrzymany. Jeżeli rząd grecki nie podda się tym dwom żądaniom, to państwa koalicji uważać będą takie stanowisko za akt nieprzyjacielski.

Podpisani otrzymali rozkaz opuszczenia Grecji ze swym personelem, o ileby po upływie 24 godzin od doręczenia niniejszego nie otrzymali prostej i całkowitej zgody ze strony rządu królewskiego na przedstawione żądania. Blokada wybrzeży greckich tak długo będzie utrzymana, dopóki rząd grecki nie da całkowitego zadośćuczynienia za napaść na wojsko koalicji w Atenach i dopóki państwa koalicji nie otrzymają odpowiednich na przyszłość gwarancji. W załączniku znajdują się dane techniczne, tyczące się usunięcia wojska greckiego z Grecji północnej,

LONDYN. 16 go grudnia. (BTW). — Biuro Reutera dowiaduje się z Rzymu, że rząd grecki przyjął ultimatum koalicji w całej rozciągłości. Berlińskie Biuro Wolffa dodaje do wiadomości powyższej, że z innych źródeł nie otrzymano potwierdzenia tej informacji.

Z dnia na dzień.

Z Sosnowca.

Dn. 18 XII.

— **U Techników.** W niedzielę d. 17 b. m. o godz. 3-ej po poł. odbyło się w lokalu Stowarzyszenia, przy ul. Czystej Nr. 9, miesięczne zebranie członków. Na zebraniu tem Dr. Półjanowski zagaił dyskusję na temat: Promienie Roentgena i zastosowanie ich w medycynie. Odczyt dr. P. wzbudził duże zainteresowanie i ściągnął licznych członków Stowarzyszenia. Dyskusja była interesująca i ożywiona.

— **„Wielkie zebranie polityczne"** w sali Związku Żelaznego na Pogoni ściągnęło w dniu wczorajszym liczną publiczność. Przewodniczył zebraniu p. E. Telakowski. Przemawiali pp. Malangiewicz, Ziemięcki, Jankowski i Strzałkowski. Pierwszy mówca, broniąc interesów klasowych, mimo wojennego tonu swego przemówienia, utrzymywał, że „Polska może być tylko ludowa i robotnicza, nie żadna inna"; mówił ze swadą, wzbudzając zaciekawienie; na pytania skierowane później przy pomocy kartek, odpowiadał ogólnikami, czasem wymijająco. Drugi z kolei mówca przypominał rzeczy naogół znane, dotyczące szkolnictwa. P. Jankowski pouczał zebraną publiczność w sposób b. popularny o ustroju państwowym, odczytując ważniejsze najwidoczniej ustępy z notatek. P. Strzałkowski, nieoczekiwanie coprawda, mówił o polskiej polityce ekonomicznej, rozwijając przytem różowe horoskopy dla Polski. Całe zebranie, wedle opinii organizatorów, miało charakter informacyjny, było zatem bez dyskusji, jak parę podobnych zebrań, ostatnimi czasy urządzanych w naszem mieście.

— **Wydział pracy.** Z narad nad sprawą robotniczą w Radzie głównej opiekuńczej wyłonił się projekt utworzenia w Warszawie krajowego wydziału pracy. Zadaniem wydziału będzie wszechstronna opieka nad robotnikami polskiemi w kraju i zagranicą.

— **Zebranie Towarzystwa Muzycznego.** W ubiegły piątek o godzinie 7-ej wieczorem w Klubie Sieleckim odbyło się ogólne zebranie Tow. Muzycznego. Na posiedzenie przybyło około 50 członków. Przewodniczył p. Alfons Rowiński. Po odczytaniu sprawozdania kasowego i dyskusji, dokonano wyboru nowego zarządu. Posiedzenie zakończyło się o godz. 9-ej wieczorem. Szczegółowe sprawozdanie zamieścimy w jednym z najbliższych numerów naszego pisma.

— **„Sosnowiec" czy „Sosnowice".** Stowarzyszenie Właścicieli Nieruchomości w środę dnia 20 b. m. o godz. 8 wiecz. w lokalu własnym przy ul. St. Sosnowieckiej Nr. 10 odbędzie naradę w celu ustalenia nazwy naszego miasta „Sosnowiec" czy „Sosnowice".

— **Koncert.** Dnia 6 stycznia 1917 roku w sali teatru Zimowego odbędzie się wielki koncert, z którego dochód przeznaczony zostanie dla niezamożnych uczniów Polskiego Gimnazjum Realnego w Sielcu.

— **Benefis.** 2 stycznia w sali teatru „Zacisze" odbędzie się benefis utalentowanego i zasłużonego aktora komika p. Wł. Jędrzejkiewicza. Odegrana zostanie 5-cio aktowa sztuka Ostrowskiego p. t. „Rosyjscy Łapownicy". Rzecz dzieje się w Moskwie w 1865 roku. Sztuka ta grana będzie bez skreślenia cenzury rosyjskiej,

— **Z Komitetu żywnościowego.** Dowiadujemy się, że z polecenia odnośnych władz, poczynając od bieżącego tygodnia, norma ziemniaków zostaje zmniejszona. Komisja żywnościowa ziemniaki będzie wydawała w ilościach po 3 funty tygodniowo na osobę i po 4 funty marchwi. Wyjątkowo w tygodniu bieżącym na kupon Nr. 10 wydane będzie jeszcze 7 funtów ziemniaków, oraz z powodu przypadających w przyszłym tygodniu świąt. Porcję ziemniaków następnego tygodnia na kupon Rr. 11 w ilości 3 fun. będzie można otrzymać w tygodniu bieżącym.

Komisja żywnościowa R. M. O. w Sosnowcu, nie otrzymując mąki pszennej t. zw. kuponowej, wydzielanej, na razie nawet na świadectwa lekarskie, nie może jej sprzedawać.

— **Z Sali zajęć dla dziewcząt przy Tow. Dobr.** W sklepie Sali Zajęć (Starososnowiecka 32) są sprzedawane wyroby dziewcząt a mianowicie podarki gwiazdkowe, różne ozdoby choinkowe oraz karty świąteczne z życzeniami po bajecznie niskich cenach.

— **O plantacje miejskie.** Zamieszczona przez nas notatka w kronice w numerze niedzielnym. nie jest jak się okazuje, dosyć ścisła Sprawa plantacji miejskich na posiedzeniu Związku Ogrodników nie była poruszaną, natomiast stanowi przedmiot zabiegów grona fachowców ogrodników, którzy noszą się z zamiarem ponownego poruszenia jej od Zarządu Związku.

— **Loterja klasyczna.** Wypłata wygranych za bilety przedstawione zarządowi Loterji przez kolektorów, dokonywać się będzie w ciągu 4 miesięcy i 2 tygodni od ostatniego dnia ciągnienia danej klasy. Wygrane i premia nie odebrane przed upływem tego terminu, nie będą wypłacane, lecz przejdą na własność R. G. O. i będą dołączone do dochodu z loterji. Główna wygrana w klasie 1-ej wynosi 10 tys. rubli, w 2-ej — 15 tys., w 3 ej — 20 tys., w 4 ej — 25 tys., w 5-ej — 75 tys., przy 25 tysiącach rb. premii. Ogólna suma wygranych wynosi 1,485,000 rb. Ciągnienie 1-ej klasy odbywać się będzie 15 i 16 lutego 1917 r., ciągnienie 5-ej klasy, które trwać będzie przez dni 12, skończy się 28 czerwca r. p.

Z różnych stron.

□ **Nowy kardynał.** W kołach duchowieństwa poznańskiego obiegają pogłoski, że Papież wkrótce zamianuje kardynałem księcia biskupa krakowskiego Adama Sapiehę.

□ **Na Zamku.** Onegdaj w godzinach południowych na zaproszenie J. E. jenerał-gubernatora von Beselera, przybyło na zamek około 45 osób, przedstawicieli różnych grup i stronnictw. J. E. miał do zebranych dłuższe przemówienie.

□ **Echa wiecu niemieckiego w Łodzi.** Jak donosi „D. L. Z." na hołdowniczy telegram, który w ubiegłą niedzielę na zebraniu, zwołanem przez „Deutsche Post", wysłało 2,000 zgromadzonych kobiet i mężczyzn niemieckich do marszałka polnego v. Hindenburga, nadeszła na ręce starszego nauczyciela p. Treuta następująca odpowiedź:

„Pan Treut, starszy nauczyciel liceum Luizy: „Proszę wyrazić niemieckim mężczyznom i kobietom łódzkim serdeczne podziękowanie za ich pozdrowienie i zaufanie. Nie zapomnę o niemieckości (Deutschtum) w Polsce. Z niemickiem pozdrowieniem, jenerał-marszałek polny von Hindenburg".

□ **Z Miechowa.** Gazety żydowskie donoszą, że w Miechowie gub. kieleckiej na 16 wybranych radnych jest 8 żydów.

Redaktor odpowiedzialny JÓZEF OSKOLSKI. Wydawca ANTONI MAZURKIEWICZ. Drukarnia „KURJERA ZAGŁĘBIA" ul. Dęblińska Nr. 7.
Za pozwoleniem Cenzury Niemieckiej.